
Petra Hůlová

Petra Hůlová

Ještě jí není třicet let, a už napsala čtvrtý román. Erotický. Jmenuje se Umělohmotný třípokoj a stárnoucí prostitutka v něm vypráví o současném tělesném světě, který je trochu digi. Příběh ožívá i v pražském Divadle Na zábradlí pod názvem České porno.

* Jaké to bylo, slyšet pasáže vaší erotické knihy nahlas, když u toho navíc běhá šest hereček po jevišti s obrovskými molitanovými válci, které si drží v klíně?

Já jsem u toho měla dobrou pocit. Vnímala jsem to tak, že to není můj text, protože to přece říkají ty holky, ty postavy na pódiu, a já jsem jenom vnější pozorovatel, který za to nemá zodpovědnost. Takže mi přišlo bezvadný slyšet to nahlas a nemuset se červenat.

* A když jste ten text říkala vy sama na čtení? Co třeba odstavec: „Nemám ji. Hračku robertka. Kyjovníka samostojáka, rašplidlo bez muže, pádlo do tůňky, šimrovníka na předspaní, usínáčkovníka lochtálka. (...) A i přes tuhle robertkovu holčičkovatost, která se mi líbí, ho prostě v celé mrdně není, ani co by se vešlo za nehet...“

Ze začátku jsem se z té knížky bála číst a na čtení jsem vybírala z románu Cirkus Les Mémoires nebo z jiného románu. Pak jsem si ale říkala: Sakra, to musím překonat, vždyť je to knížka, za kterou si stojím, a jestli chci, aby si ji lidi četli, tak ji musím číst. A tak jsem ji poprvé četla pro jeden gympl, a to byl silnej zážitek.

* Co se stalo?

Mělo to hrozně dobrou odezvu, lidi se smáli, a když jsem řekla, že přečtu zase jinou pasáž z jiný knížky, tak říkali: Ne, ne, my chceme tuhle erotickou. Ale potom jsem měla odpoledne čtení v knihovně v tom samým městě a přišla za mnou knihovnice a říkala: Prosím vás, byla byste tak hodná a četla něco jiného? Přišly takový starší paní, naše stále navštěvovatelky, a ony by se nám sem už pak bály chodit, ony by to nedobře snášely. A já jsem měla dilema, jestli, sakra, číst svoji věc, protože tohle já píšu, a jestli se vám to nelíbí, tak je to v pořádku, ale já nebudu dělat, že to není moje. Pak jsem si ale zase říkala, co je priorit. Vždyť je bezvadný, že ty paní sem chodí a že sem chodí rády. Prala jsem se s očekáváním, se kterým tam přišly, a s tím, jaký mám právo to jejich očekávání nesplnit. Ale právě proto jsem tuhle knížku psala, já jsem žádný očekávání naplňovat nechtěla. Nakonec jsem ale přece jenom vyměkla a přečetla jsem něco jiného, protože jsem těm paním nechtěla dělat nepřijemně.

* Jak jste se vyrovnala s tím, že jste uhnula sama před sebou?

No, já si myslím, že... ta knížka je ironická, ostrá a krutá, aspoň já to tak vnímám, a měla jsem problém ji vůbec vydat. Podle mě totiž smyslem psaní není nasrat někomu na hlavu, ale něco říct, něco, o čem může někdo přemýšlet nebo co se ho nějak dotkne. A já jsem měla obavy, jestli ta knížka náhodou není právě takováhle, jestli neříká lidem, že jsou kretění, a hele, podívejte se, jak máte lidský vztahy pokažený a nestojí za nic. A teď se vracím k těm paním v knihovně, které jsem si zařadila do skupiny, která by si z toho odnesla jenom to, že jim někdo nadělal na hlavu, a to by bylo všechno. A to já jsem nechtěla.

* Vaše kniha je ironická, ale výsměch jsem necítil...

Jasně, to vidění je moje. Mě docela překvapilo, že se v recenzích na tu knihu hodně psalo, že je to jazykově nápaditý a že Hůlová ukázala, že umí být taky vtipná, a v negativní kritice zase zaznívalo, že je to jazykový chrlení a že tam není děj a po chvíli je to nuda čist. Ale mně ta knížka přijde v líčení našeho erotického a vztahového digisvěta dost hrůzná. Strašidelná. A překvapilo mě, že tohle tam moc lidí, zdá se, nevidí. A víte, co je zvláštní? Že jste první novinář, který se o tý knížce se mnou baví. A nejenom novinář. Lidi vůbec se mnou o tý knížce moc nemluví.

* Čím myslíte, že to je?

Asi z nějakýho ostychu. Mně i máma, která četla kousek předtím, než to vyšlo, říkala, ať to nevydávám, nebo ať to vydám pod jiným jménem, protože se tím znemožním.

* Co vám vyčítala?

Říkala: Tohle nevydávej, totálně se zničíš a znemožníš, to je příšerný. Říkala, že to je vulgární, a třeba ta scéna znásilnění malý holčičky, která je popsána z pozice nechutného rozkošnickýho chlapa, tak ta že je odporná a že se o takových věcech psát nemá a že to je prostě humus. Byl to velkej tlak.

* To je zvláštní, já jsem vaši knihu vůbec nevnímala jako vulgární, spíš něžnou.

Možná proto, že je napsaná spisovným jazykem. Nebo jak to myslíte?

* Něžná v tom, jak všechno popisujete v synonymech a poetismech, skoro nikdy nenapíšete vulgární slovo napřímo. Je fakt, že já jsem člověk stydlivý a introvertní a opravdovský vulgaritu asi ani nejsem schopná.

* Neměla jste právě proto strach z převedení textu na jeviště?

Nejdřív jsem měla strach. Když za mnou přišla režisérka Viktorka Čermáková s herečkou Evou Salzmannovou, že by chtěly tu knihu zdramatizovat, tak jsem se hrozně bála, že to nebude v tom mém duchu a že se s tím budu špatně snášet a smířovat, ale teď jsem úplně spokojená.

* V jakém duchu myslíte?

Buď jsem se bála, že to bude feministicky protimužský pamflet ve smyslu „chlápci jsou debilové“, což by mi přišlo hrozně blbý, anebo že to bude řečtanda o sexu. Ani jedno se ale nestalo.

* Proč jste se bála, že z toho vznikne feministický protestsong? Pro to označení genitálií v opačných rodech? Pro penis rašple a pro vaginu zandavák?

Je to zkrátka obvyklejší způsob čtení otevřeného erotického textu, kterej napsala ženská. Myslím, že když ženská napíše text, kde se souloží a dělá se tam spousta různých perverzit, tak lidi mají tendenci interpretovat to jako nějaký feministický manifest.

* Odmítáte feminismus?

Ne, feminismus neodmítám a sama o sobě bych řekla, že jsem feministka, ale odmítám přístup, že chlapi jsou hnusný a debilové a prasata a ženský jsou chudáci a chlapi je využívají.

* A nesledovala jste náhodou diskuzi kolem filmu Alice Nellis Tajnosti, kdy se všude psalo, že je to ženský film, kterému muži nejsou schopní rozumět?

Já myslím, že to je takový jednoduchý vidění – když je film nebo knížka od ženský a hlavní postavy jsou ženské, tak se má za to, že je to ženské téma, ženské vidění světa a feministická interpretace skutečnosti pro ženské. Kdežto když je to film od chlapa a hlavní postavou je chlap, tak je to film pro všechny. A v tomhle smyslu jsem feministka, protože vidím, jak směšné tyhle věci jsou, když se gendrově převrátí. V literatuře je to stejný.

* Jak se vám líbí název divadelní hry České porno? Neposouvá se tím vyznění vaší knihy někam stranou?

Mně to nejdřív taky přišlo trochu laciný, ale pak jsem si řekla, že proč ne. A taky jsem nechtěla, aby to mělo název mojí knížky, protože jsem se bála přímého ztotožnění. Na začátku jsem si tím nebyla úplně jistá a chtěla jsem, aby mezi tím byl nějaký distanc, který už ani teď necítím, a už by mi i přišlo dobrý, kdyby se to jmenovalo stejně.

* Jak k vám nápad na takovou knihu vůbec přišel?

Dobrý je, že se ptáte, jak to ke mně přišlo, a ne jak jsem to vymyslela, protože mám pocit, že si mě to opravdu našlo samo. Já ve svém životě nemám takovouhle zkušenost a byl to spíš hlas odněkad, který jsem chytila a zapsala.

* Kdy jste ho tedy uslyšela?

Stalo se to, když jsem byla na měsíc v Petrohradu. Já vždycky když napíšu nějakou knížku, tak potom přijde období šíleného trápení, kdy píšu další text, se kterým nejsem spokojená a je blběj. A já jsem potom, co mi vyšel Cirkus Les Mémoires, psala něco dlouho a dlouho a zase přišel ten moment několika dnů, kdy cítím, že to jde do hajzlu, že to nemá tah, ale prostě pokračuju a doufám, že to přelomím a zase to chytne drať, se kterým jsem začínala. A tady jsem měla pocit, že ten text už nejde vytáhnout nahoru, tak jsem si řekla: Podělala jsi to, je to blbý, dala jsi do toho spoustu energie, tak máš nárok na solidní spisovatelskou depku se vším všudy, tak si ji užij. Běž k vodě, kup si pivo, dej si cigáro a můžeš se litovat, to si zasloužíš. Tak jsem to udělala, sedla jsem si u říčního kanálu pod takovou klenbu, protože přšelo, a najednou mě napadla první věta z té knížky.

* Co bylo pak?

Pak je vždycky důležitý, jestli za tím textem cítím velký prostor, kam by to mohlo vést. Někakej potenciál. Protože může být i velmi dobrý kousek textu, kterej ale nikam dál nevede. A pak jsou odstavce, co otevírají celý světy skrytý za nimi. A tady jsem najednou cítila, že to někam vede, do nějakého šíleného světa, kterej může být zajímavý. Ta první věta mi pořád hučela v hlavě, a tak jsem utíkala domů, sedla si k počítači a začal psát a ono to jelo a jelo a jelo...

* Ale kde se ve vás objevilo to erotické téma?

Myslím, že jedním z impulzů bylo, když jsem se před dvěma nebo třemi lety bavila se svým nakladatelem Viktorem Stoilovem, který říkal, že by rád vydal současný český erotický román, protože tady žádné takové není. A pak tam možná byla i chuť zkusit si něco úplně jinýho, jiný jazyk, něco neozkoušenýho, vymanit se z očekávání. Takovej sadomasochistický pocit, že já se nemusím a nechci líbit, a teď koukejte, jak já se nechci a nemusím líbit.

* Nebála jste se, že ta kniha může vyznít naivně, že vám ještě není dost let na to, abyste nahlédla erotické vztahy po několikaletém manželství nebo abyste se vcítila do zkušenosti zralé prostitutky?

Toho jsem se nebála. Já když něco píšu o lidech, tak to píšu se znalostí, jakou mám, a vím, že je omezená a možná i naivní. Nejsem všeználek. Jenom se snažím co nejlíp si to představit a vžít se do toho. Napadá mě ale jedna věc, o které někdy přemýšlím a na kterou se mě lidi někdy ptají – bylo to u Paměti mojí babičce i Přes matný sklo – jak můžu vědět, co cítí padesátiletá ženská, protože se mi to povedlo opravdu dobře popsat. A já říkám, že to je jenom moje představa, jak si asi budu připadat a jak asi budu všechno vnímat, až mi opravdu těch padesát let bude. Já ale doufám, že pak budu jiná, že budu vidět věci zralejc a blíží tomu, jak opravdu jsou. A pak jsem zvědavá, jak se v téhle perspektivě budu na ty moje texty dívat a jestli se jim nebudu smát jako srandovnímu pokusu o něco, čemu v té době už budu rozumět a tenkrát jsem nemohla. Anebo jestli si budu říkat, že jsem to věděla už tehdy a ono to tak opravdu je, což by bylo smutný, protože já doufám, že člověk se tím vlastním prožitkem něco dozví, a ne že se do toho dokáže v sedmadvaceti letech vcítit a potom jenom čeká, až to na něj přijde. To by bylo smutný. Není ale vyloučený, že to tak je.

* Co jste vlastně dělala v Petrohradu?

Jela jsem na jaře minulého roku do Ruska na dva měsíce, protože mám Rusko ráda a chtěla jsem se zlepšit v ruštině a být sama a možná i něco napsat. Dohodla jsem se s Tomášem Glancem, který vede České centrum v Moskvě, že když bude mít volný byt, můžu u něj měsíc bydlet. A v Petrohradě zase žijou dobří kamarádi jednoho Rusa, se kterým jsem se seznámila v Americe, a ti mi poskytli azyl v Petrohradu – to byl můj velký sen, který jsem si konečně splnila.

* Jaké to bylo?

Moc pěkný. Myslím, že lidi se hodně dělí na milovníky Moskvy a Petrohradu. Moskva je taková drsná, neútluná a mnohem těžší k zamilování se. A Petrohrad je zase pitoreskní, romantický, trochu podobnej Praze, líbivější, takže člověka snáz chytne. A já jsem asi jednodušej typ, a tak jsem se zamilovala do Petrohradu.

* Zaslechl jsem, že jste taky pobývala v Bělorusku, jak jste se dostala tam?

Jela jsem do Minsku v rámci výměny doktorandů. Nejdřív jsme si říkaly: Co tam budeš dělat? Pracovat na svojí disertaci v minské knihovně? A pak mě napadlo, že bych si vyzkoušela učit, a tak jsem tam na katedře bohemistiky přednášela současnou českou literaturu. Možná tam byl i moment, že přednášet o současný český literatuře v Praze by bylo těžší, protože tady toho lidi víc znají, kdežto tam jsou mnohem míň popsaná deska a i já se svými chabými znalostmi bych jim mohla otevřít dveře do něčeho, co nevědí. Tak jsem tam odjela, přednášela, učila se polsky. Byla jsem tam celkem čtyři měsíce spolu s mým přítelem, se kterým máme příští týden svatbu.

* Tak hodně štěstí a ať vám to vydrží!

Děkuju.

* Jak vnímáte tradiční věci, jako je svatba, manželství... ?

Já tyhle tradiční mužsko-ženský úlohy... to je něco, s čím se uvnitř furt peru a o čem přemýšlím. A je to v pohybu, kterej asi nikdy neskončí žádnou definitivou.

* Co se ve vás pere?

Ta přirozená biologická touha mít rodinu a děti – což mám někde hrozně hluboko v sobě – a rozum nebo racionalita, která se tomu vzpírá a je s tím v dialogu.

* Čemu se váš rozum vzpírá? Životu s jedním partnerem na celý život?

Tomu, že děti a rodina je nějaká dobrá a smysluplná věc. Ale já to asi ještě nedokážu srozumitelně formulovat a teď to vypadá divně...

* Bojíte se tělesné nebo duševní rutiny?

Na to je hrozně těžké odpovědět. Rutina je strašlivá věc, ale zároveň...

* ... upokojuje?

To jsem nechtěla říct. Ale možná k určitému zrání člověka patří, že si vůči vnější rutině dokáže zachovat vnitřní živost, aniž by to musel řešit mladickým odjezdem furt někam. To je pro mě možná velkej úkol. Problém je, že se člověk tuhle dovednost nenaučí jinak, než že to zkusí. Je možný, že ho to požere, ale bez risku není nic, co je cenný.

* A co ta tělesná rutina?

To mi asi nepřijde tak žhavý. To pro mě bylo synonymum rutiny ve vztahu dřív. Tehdy to pro mě byla dokonce taková esence strachu z rutiny ve vztahu s jedním člověkem. Teď mi přijde, že to spočívá v něčem úplně jiným a že tohle se dá řešit nebo se to nemusí stát.

* V čem jiném to tedy spočívá?

V pocitu toho, že na mě padne deka uzavřeného prostoru mentální navázanosti na toho druhýho. V každým vztahu nebo blízkým emotivně intenzivním prostoru je velká možnost toho, aby se v něm začaly dít různé šílenosti. Vynoří se takový ty rodinný kostlivci ve skříni – potlačený křivdy a neuspokojený nároky – a ten vztah se může hrozně lehce stát patologickým. Taký mi přijde, že dlouhodobý partnerství je zkrátka strašně těžká věc. To je něco, co buď sklouzne do rutiny, to znamená, že to zamrzne v určitém stavu, kterej se opakuje, a je z toho taková vymějvárna mozku, anebo je to neustálý pnutí od sebe k sobě, který je zase strašně vyčerpávající a únavný. A jestli je něco mezi tím, to nevím, ale bojím se, že zlatá střední cesta vždycky neexistuje.

* Nebojíte se tedy rozhodnutí na celý život? Nebo je to naopak příjemné?

No, spíš je to strašidelný, protože kdyby byl člověk rozumněj, tak to nemůže udělat. S plným vědomím přece nemůžu říct, že to takhle bude navždycky a že to bude fungovat. Můžu tomu jenom věřit a vstupovat do toho s vírou, ale to je tak všechno, co se dá. Buď člověku stačí ta víra, anebo do toho nikdy nemůže jít, protože neví.

* Jak se vlastně jednou chcete žít? Jako spisovatelka?

Myslím, že jsem ve fázi, kdy bych ráda měla nějaký zaměstnání a nějaký řád seshora. Takže jestli někdo ví o dobrý práci, tak ať mi, prosím, napíše na hulova@gmail.com.

* Co by to mělo být?

Cokoli, kde se trochu přemýšlí a není to úplně debilní. Já jsem otevřená všemu.

PETRA HŮLOVÁ spisovatelka

? 1979 v Praze

* vystudovala mongolistiku a kulturologii na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy 2000–2001 žila rok v Mongolsku 2002 vydala první román Paměť mojí babičce, za který získala cenu Magnesia Litera

* napsala knihy Přes matný sklo, Cirkus Les Mémoires a Umělohmotný třípokoj, který zdramatizovala Viktorie Čermáková pod názvem České porno

MEZI ČTYŘMA OČIMA

Přišla o dvacet minut později, ale to nevadilo. Týnská literární kavárna měla otevřeno až od devíti hodin, takže jsme stejně museli jít o ulici dál. Pršelo. Seděli jsme na zahrádce pod slunečníkem, Petra si v ruce balila cigára, a i když

jsme se oba posilnili kofeinem, mluvila velmi pomalu a klidně. Vůbec se nezdálo, že by byla nervózní z toho, že se za týden vdává.